

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti za period

8. - 14. april 2017. godine

Bilten broj 15/2017

Sadržaj:

Aktivnosti	2
Pod lupom.....	3
Poverenik za samostalnost - dobra vest iz Državnog veća tužilaca	3
Tenderi	4
Rizici od korupcije u nacrtu Zakona o zdravstvenoj zaštiti	4
Problemi sa Fiskalnim savetom.....	5
Saopštenja.....	8
Ograničiti i kontrolisati funkcionersku kampanju	8
Inicijative i analize	10
Korišćenje službenih vozila	10
Antikorupcijsko savetovalište ALAC.....	12
Zapošljavanje	12
Dozvole, mito, opstrukcije	12
Zdravstvo.....	12
Mediji	13
Nameštanje tendera za Tužilaštvo nije krivično delo	13

Aktivnosti

U protekloj nedelji na [našem sajtu](#) smo objavili završni izveštaj o monitoringu izborne kampanje 2017. godine "Funkcionerska izborna kampanja 2017, njeno medijsko praćenje i nepostupanje državnih organa". Tim povodom izdali smo saopštenje koje prenosimo u Biltenu. Ponovo smo pozvali da se uredi pitanje funkcionerske kampanje i ovog puta bilo je i odjeka. Nisu reagovali državni organi, ali je Udruženje novinara Srbije pozvalo da se "pokrene široka rasprava o predizbornom izveštavanju, uključujući i izmene zakona kojima bi se propisala obaveza izvršne vlasti da četiri nedelje pre izbora ne organizuje događaje koje bi mogla da koristi u svrhu izborne kampanje". TS će pokušati da koordinira aktivnosti novinarskih asocijacija i organizacija civilnog društva u tom pravcu.

Uz rad na tekućim projektima (pored ostalih - Indeks transparentnosti lokalne samouprave za 2017. godinu na uzorku od 15 gradova i opština, Svršishodnost državne pomoći, Politički uticaj na javna preduzeća i medije), aktivno je i naše Antikorupcijsko savetovalište (ALAC).

Ono je tokom protekle nedelje primilo 12 poziva na besplatni broj 0800 081 081, a još 11 slučajeva je otvoreno na osnovu informacija dobijenih na mejlove ts@transparentnost.org.rs i savetovaliste@transparentnost.org.rs, poštom, lično (Pamotićeva 31/III) ili pronađenih na internetu i u pres klipingu. I u ovom Biltenu, u posebnim rubrikama, predstavljamo tri slučaja iz Savetovališta i jednu inicijativu pokrenutu na osnovu rada na slučajevima.

Na našoj [Facebook stranici](#), ove sedmice smo objavili pet tekstova, komentara i linkova u vezi sa korupcijskim i antikorupcijskim temama i aktuelnostima. [Na sajtu](#) smo objavili pet tekstova, inicijativa, analiza. U protekloj sedmici u medijima je objavljeno 38 vesti ili priloga o aktivnostima naše organizacije ili vesti u kojima su citirani stavovi predstavnika TS.

Prenosimo izbor tekstova koje smo objavili u prethodnoj sedmici:

Pod lupom

Poverenik za samostalnost - dobra vest iz Državnog veća tužilaca

14. april 2017.

Organ koji ima ključnu ulogu u zakonitom suzbijanju korupcije je javno tužilaštvo. U mnogim prilikama kada slučajevi moguće korupcije nisu bili temeljno i pravovremeno ispitani sumnjalo se na to da tužioci nisu obavili svoj posao zbog političkih ili drugih pritisaka. Postoje mnogi razlozi zbog kojih ta samostalnost može biti ugrožena, i mnogi uslovi koji moraju biti ispunjeni da bi se ta samostalnost ostvarila, o čemu smo pisali i u [studiji sistema društvenog integriteta iz 2015](#), čije su preporuke i dalje aktuelne. Najvažniji preduslov je svakako da postoji želja i spremnost kod tužioca da svoj posao urade nepristrasno, časno i profesionalno. Onima koji postupaju na taj način u nekim situacijama će biti potrebna pomoć ili zaštita i nedavno je učinjen jedan korak u dobrom pravcu.

Naime, Državno veće tužilaca je 7. aprila 2017. donelo odluku koja može imati značaja za jačanje samostalnosti tužilaca. Ovom odlukom je određeno da zamenik predsednika DVT (u ovom trenutku je to dr Goran Ilić, široj javnosti poznat kao dugogodišnji predsednik Udruženja javnih tužilaca), može da preuzima razne mere kada postupava kao „poverenik za samostalnost“, „u cilju jačanja samostalnosti i institucionalnog integriteta javnog tužilaštva i zaštite i jačanja samostalnosti i profesionalnog integriteta nosilaca javnotužilačke funkcije“. Mere su preventivnog karaktera (jačanje svesti o značaju samostalnosti i integriteta, saradnja sa drugim organizacijama i disciplinskim organima), ali ima i onih koji mogu da se iskoriste za rešavanje

problema u konkretnim slučajevima pritisaka i neprimerenih uticaja. Tako, između ostalog, poverenik za samostalnost može da ukaže na postupke kojima se ugrožava samostalnost i integritet tužilaca i da obavesti DVT i javnost o postojanju političkog i drugog nedozvoljenog uticaja na rad javnog tužilaštva.

Poverenik postupa na osnovu inicijative nosioca javnotužilačke funkcije u slučajevima ukazivanja na postupke kojima se ugrožava samostalnost i integritet unutar javnog tužilaštva, dok u slučajevima koji potiču izvan javnog tužilaštva može postupiti i bez inicijative. Za obavljanje tih poslova, poverenik može, uz saglasnost Republičkog javnog tužioca, da vrši uvid u predmete. „Poverenik za samostalnost“ je novi koncept, uveden nedavnim izmenama Poslovnika o radu DVT, i predstavlja jedan od primera realizacije mere iz Akcionog plana za poglavlje 23 pregovora sa EU (tačka 1.1.5.2., ispunjena uz kašnjenje). Kao i u brojnim drugim situacijama, ostaje da praksa pokaže koliko će mera biti uspešna da ojača samostalnost tužilaca i obeshrabri političke uticaje, ali svakako zaslužuje i šansu i podršku.

Tenderi

13. april 2017.

Koliko je firmi učestvovalo na tenderu za za privatnog partnera za izgradnju projekta Beograd na vodi?

To je jedini komentar izjave Gorana Vesića da je udvostručen broj učesnika na gradskim tenderima, te da je prošle godine procenjena vrednost tendera bila 3,4 milijarde dinara, a ugovoreno oko 2,4 milijarde.

Rizici od korupcije u nacrtu Zakona o zdravstvenoj zaštiti

9. april 2017.

Agencija za borbu protiv korupcije uputila je Ministarstvu zdravlja detaljno [mišljenje](#) o novom nacrtu Zakona o zdravstvenoj zaštiti koji nije rešio brojne probleme u ovoj oblasti. Jedna od tema koja nije dovoljno uređena je pitanje sukoba interesa. Ovom prilikom podsećamo da je 2013. bilo predviđeno sveobuhvatno rešavanje problema sukoba interesa u javnom sektoru, koji pored državne uprave obuhvata lokalnu samoupravu, ali i zaposlene u ustanovama zdravstva, prosvete, nauke i kulture, kao i u javnim preduzećima. Međutim, umesto da se ova aktivnost realizuje u potpunosti, donet je samo zakon koji se odnosi na službenike lokalne vlasti (pored od ranije obuhvaćenih državnih službenika). Za razliku od brojnih drugih aktivnosti iz Akcionog plana, koje se i dalje vode kao neizvršene, ova je izbrisana prilikom revizije, zbog pogrešnog shvatanja da je problem rešen. Više o tome u analizi: <https://goo.gl/dXGbHG>

Što se nacrtu Zakona o zdravstvenoj zaštiti tiče, Agencija je ocenila da on sadrži izvesne značajne novine koje se, pored ostalog, tiču pojma zdravstvene nege, uvođenje šireg pojma sistema zdravstvene zaštite, te uvođenja novih kategorija grupacija stanovništva koje su obuhvaćene društvenom brigom za zdravlje, ali **veliki broj odredaba sadrži određene nedostatke i rizike korupcije.**

Nacionalna strategija za borbu protiv korupcije predviđa izmene pravnog okvira tako da se izbor direktora zdravstvenih ustanova i zdravstvenih radnika vrši na konkursu i na osnovu utvrđenih objektivnih kriterijuma; da se precizno regulišu zakonski uslovi pod kojima zaposleni zdravstveni radnici u državnim ustanovama mogu pružati zdravstvene usluge u privatnim ustanovama; da se jasnim i transparentnim pravilima uredi visina i postupanje sa poklonom; kao i sukob interesa zdravstvenih radnika i saradnika, kao i lica koja obavljaju funkcije, a nemaju status funkcionera u smislu Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije.

Na žalost, Nacrtom zakona većina ovih pitanja nije, ili nije na adekvatan način uređena. Na primer, iako je više puta ukazivano da je novim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti neophodno na adekvatan način urediti **oblast dopunskog rada** sa jasnim kriterijumima za dobijanje dozvole za taj rad; detaljnijim propisivanjem gde i pod kojim uslovima može da se obavlja, kao i preciznim regulisanjem uslova pod kojima zdravstveni radnici u zdravstvenim ustanovama u javnoj svojini mogu pružati zdravstvene usluge u privatnim uslovima, **ova pitanja Nacrtom zakona nisu dodatno uređena**.

S druge strane, **pitanje sukoba interesa delimično je uređeno** članom 113.

Nacrta zakona za direktora, zamenika direktora, predsednika i članove upravnog odbora i predsednika i članove nadzornog odbora zdravstvene ustanove u javnoj svojini, kao i članom 132. Nacrta zakona za članove etičkog odbora u zdravstvenoj ustanovi u kojoj se obavlja kliničko ispitivanje lekova. Međutim, ove odredbe **ne obuhvataju ostale zdravstvene radnike i saradnike**, niti određuju koji organ i u kom postupku po eventualnoj prijavi utvrđuje da li je u konkretnom slučaju došlo do povrede predviđene zabrane, tj. da li postoji sukob interesa.

Pored ovih, Nacrt zakona sadrži i **niz drugih nedostataka i rizika korupcije**, koji se odnose na **pravne praznine, davanje širokih diskrecionih ovlašćenja organima javne vlasti, pre svega ministru i zdravstvenoj ustanovi, prepuštanje ministru da značajna pitanja uredi svojim aktima, iako je neophodno da ta pitanja**

budu regulisana zakonskim odredbama, upotrebu nepreciznih formulacija, te nepostojanje uslova i kriterijuma, ili elemenata kriterijuma za predlaganje i imenovanje članova raznih kolektivnih tela.

Na ovaj način, veliki broj značajnih pitanja, kao što su, na primer, zasnivanje radnog odnosa, odobravanje specijalizacija, provera kvaliteta stručnog rada i nadzor nad radom zdravstvenih ustanova nije u potpunosti regulisan, što u praksi može stvoriti niz problema na koje je i ranije više puta ukazivano.

Problemi sa Fiskalnim savetom

8. april 2017.

Fiskalni savet je dobio pažnju medija kada je obelodanjen još jedan problem koji je donela autosuspenzija parlamenta – mandat ističe, Skupština ne može da izabere nove članove, ali će postojeći nastaviti da rade do izbora novih.

U međuvremenu, ostaje činjenica da Skupština, ni Fiskalnom savetu ni drugim nezavisnim organima **nije dala podršku kroz usvajanje zaključaka na osnovu godišnjih izveštaja o radu** koje ti organi podnose Skupštini.

Podrška bi se, između ostalog, mogla ogledati u **uticaju na Vladu da na vreme priprema fiskalnu strategiju i budžet**, pa da analize tih akata koje priprema Fiskalni savet, imaju više uticaja na konačni tekst ovih akata.

I dalje su, dakle, aktuelni brojni [zaključci koje smo imali nakon istraživanja](#) o sprovođenju izveštaja Fiskalnog saveta koji smo objavili 2013. u okviru projekta u kojem smo razmatrali postupanje po izveštajima šest nezavisnih državnih organa.

"Fiskalni savet, kao najmlađi nezavisni državni organ, uspostavljen je na osnovu izmena Zakona o budžetskom sistemu iz 2011. koje su imale za cilj da obezbede fiskalnu i finansijsku stabilnost, transparentost i predvidljivost politike javnih finansija u Srbiji. Usvajanje ovih mera je bilo u bliskoj vezi sa preporukama međunarodnih finansijskih institucija.

Pored drugih problema, koji su vezani status nezavisnih državnih organa u Srbiji uopšte, postoje i specifični, koji proizlaze iz funkcija koje Fiskalni savet vrši i zakonskih rešenja. Da li će rad Fiskalnog saveta imati efekta (to jest, da li će preporuke biti poštovane) **zavisi gotovo isključivo od političke volje.**

Naime, pravila koja bi trebalo da obezbede fiskalnu disciplinu zapisana su u Zakonu o budžetskom sistemu. Kako Ustav Srbije ne poznaje pojam „organskih sistemskih zakona“, uvek se javlja problem kada jedan zakon nije u skladu sa drugim, ranije donetim. I pored, ne samo upozorenja i preporuka Fiskalnog Saveta, već i nasuprot limitima iz Zakona o budžetskom sistemu, pravno je moguće da se kroz godišnje zakone o budžetu i kroz posebne kreditne aranžamane predvide troškovi koje kao rezultat imaju „probijanje“ ograničenja.

Tako nešto bi bilo moguće u potpunosti sprečiti jedino kroz **postavljanje ograničenja u samom Ustavu** ili kroz **davanje obavezujuće snage pojedinim preporukama koje daje Fiskalni savet.** U svakom slučaju, pri eventualnim ustavnim reformama treba imati na umu i ovo pitanje, ne samo zbog statusa i rada Fiskalnog saveta, već i zbog obezbeđivanja poštovanja drugih antikorupcijskih propisa iz oblasti javnih finansija (npr. Zakon o javnim nabavkama), a najposle i zbog odgovornosti današnjih narodnih poslanika i drugih donosilaca odluka

prema budućim generacijama, koje se opterećuju dugovima.

Dosadašnje iskustvo pokazuje da se **preporuke Fiskalnog saveta ne koriste uvek na dovoljno kvalitetan način.** Iako je donekle prirodno očekivati pojavu „rivalstva“ između izvršne vlasti i Fiskalnog saveta, razmena stavova između Ministarstva finansija, drugih ministarstava i FS bi trebalo da bude kanalisana, tako da vodi razjašnjenju eventualno spornih stvari, a ne stvaranju konfuzije u javnosti. I bez zakonskih izmena, sučeljavanje mišljenja bi bilo primereno organizovati u parlamentu, korišćenjem institucije javnog slušanja. Promene propisa nije neophodna ni radi kvalitetnog raspravljanja problema na koje ukazuje FS, prilikom razmatranja predloga Fiskalne strategije, predloga zakona o budžetu i drugih propisa sa finansijskim efektom. Da li će narodni poslanici koristiti ove materijale zavisi od njihove volje i spremnosti da o važnim aktima iz oblasti javnih finansija raspravljaju po hitnom postupku.

Promene propisa su potrebne kada je reč o **razmatranju izveštaja o radu nezavisnih državnih organa a naročito praćenja sprovođenja zaključaka Narodne skupštine tim povodom.**

Ovom pitanju posvećena je pažnja i u Nacionalnoj strategiji za borbu protiv korupcije za period do 2018. i predviđena je izmena Poslanika Narodne skupštine.

Fiskalni savet bi mogao da igra još jednu važnu ulogu, koja aktuelnim propisima nije predviđena.

Naime, mnoga pitanja u vezi sa kojima FS daje savete i preporuke su usko **u vezi sa politikom koju će sprovesti Vlada**. U Srbiji, kao i u drugim zemljama, predizborna obećanja i programi stranaka često se sastoje od namera da se građanima, privredi ili pojedinim kategorijama stanovništva ili privrednih subjekata daju neka nova prava i stimulansi, da se očuvaju neka postojeća prava i privilegije ili da se državni resursi angažuju za izgradnju infrastrukturnih objekata i slično. Svi ovi planovi, ukoliko se ostvare, imaju svoju cenu.

Nema sumnje da bi boljem kreiranju javnih politika značajno doprinelo ukoliko bi njihovi troškovi bili poznati građanima i pre nego što se opredele na biralištima i ako bi neko nezavisan od političkih subjekata imao priliku da građanima pruži objektivnu ocenu o održivosti takvih planova.

Aktuelna situacija sredinom 2013, u kojoj zbog najavljene rekonstrukcije Vlade dolazi do novog probijanja budžetskog kalendara, i u vezi sa izradom Fiskalne strategije i Završnog računa budžeta, ukazuje da je potrebno učiniti još dosta kako bi se obezbedila puna primena aktuelnih propisa, čak i u oblastima koje su već imperativno uređene i da će, samim tim, biti potrebno još više truda da se u potpunosti iskoristi potencijal za unapređenje finansijskog sistema Republike Srbije koji ima delovanje Fiskalnog saveta", navodi se u izveštaju Transparentnosti Srbija objavljenom pre gotovo četiri godine, a koji je i dalje aktuelan

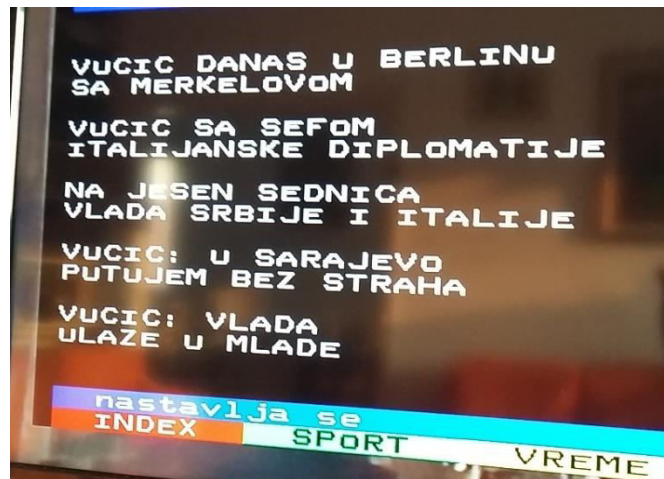
Saopštenja

Ograničiti i kontrolisati funkcionersku kampanju

12. aprila 2017.

Monitoring “funkcionerske kampanje” kao vida zloupotrebe javnih resursa, koji Transparentnost Srbija (članica Transparency International) sprovodi već četvrti put, pokazaje nastavak trenda da javni funkcioneri intenziviraju u izbornoj kampanji medijski vidljive aktivnosti, obezbeđujući na taj način prisustvo u udarnim terminima i stranicama medija koje vredi više od bilo kojeg plaćenog oglasa. Ističemo da aktivnosti koje su predmet našeg monitoringa (posete fabrikama, školama, otvaranje objekata, “presecanje vrpce” i slično) ne predstavljaju neodložne poslove državnih funkcionera, niti je reč o događajima u kojima su visoki zvaničnici dužni da prisustvuju.

Istini za volju, “funkcionersku kampanju”, kao “suplement” uz regularne partijske promocije su koristili svi političari na vlasti od 1990. godine. Međutim, zabrinjava to što prema nalazima istraživanja koja je Transparentnost sprovodila od 2012. godine, ovaj oblik zloupotrebe javnih resursa i prilika za promociju ne jenjava. Tako su, pre pet godina, tadašnji predsednici Republike i Vlade, Tadić i Cvetković, imali 3,3, odnosno 2 promotivne aktivnosti po jednoj nedelji kampanje, nekoliko puta više nego u neizbornom periodu. Umesto

da se ova štetna praksa smanji ili zaustavi, njen intenzitet je pojačan, pa je tako u izbornim procesima narednih godina aktuelni premijer i budući predsednik Vučić imao 3,5 (2014), 4,5 (2016) i 5,5 (2017) takvih aktivnosti u svakoj nedelji kampanje¹. Bitno je naglasiti da funkcionersku kampanju ništa manje intenzivno vode i lica koja nisu kandidati na izborima, u čemu su 2017. bili [najzapaženiji ministri Šarčević i Udovičić](#).

Ova pojava, osim što škodi javnim resursima, bitno povećava i neravnotežu u predstavljanju kandidata na izborima. Taj problem nije rešen dopunom zakona i reakcijom državnih organa, i pored preporuka koje je Srbija dobila od relevantne međunarodne organizacije ([OEBS/ODIHR](#)) i postojanja dobrih zakonskih rešenja iz drugih zemalja na koje je [Transparentnost Srbija ukazala](#).

¹ Podaci za 2014, 2016. i 2017. godinu su obračunati prema metodologiji primenjenoj 2012. godine

Najsporniji događaj ovogodišnje „funkcionerske kampanje“ jeste otvaranje atletskog stadiona u Novom Pazaru, događaj u organizaciji Vlade Srbije. Za ovu promociju su autobusima dovoženi građani iz drugih mesta, pri čemu su govori i izjave funkcionera (a ne sam povod okupljanja) zauzeli udarne minute informativnih emisija². Ovogodišnja kampanja će biti zapamćena i po tome što su se u javnosti pojavili snimci korišćenja resursa javnih preduzeća na stranačkim skupovima (snimak Al Džazire Balkan iz Mladenovca), ali i javna svedočenja i tvrdnje o pritiscima da zaposleni u javnom sektoru prisustvuju stranačkim skupovima.

Aktivnosti ministara i premijera ponovo su "vezivane" sa stranačkim skupovima u istim gradovima. Za odlaske na mitinge službena vozila su koristili i neki ministri koji nisu obuhvaćeni Uredbom o određivanju poslova bezbednosne zaštite. U vezi sa pravom ministara na korišćenje službenih vozila, postoji i sporno mišljenje Agencije za borbu protiv korupcije iz jula 2016. Pošto bi to mišljenje ministri mogli krivo tumačiti, Transparentnost Srbija je uputila [dopis](#) Agenciji sa predlogom da donese novo mišljenje i da obavesti i javnost i funkcionere o pravilima. Naime, ministri prema Uredbi Vlade, imaju pravo na korišćenje službenih vozila 24 sata dnevno, ali samo za službene potrebe a ne i za učešće u izbornoj kampanji ili obavljanje drugih privatnih poslova. Od tog pravila su izuzeti samo ministri spoljnjih i unutrašnjih poslova i odbrane, kao i lica kojima je bezbednost, prema proceni BIA, ugrožena. Sve drugo, po našem čvrstom uverenju, predstavlja zloupotrebu javnih resursa i kršenje pravila iz člana 29. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije. Ta pravila bi inače trebalo dopuniti, za šta smo dali i konkretan [predlog](#) tokom izrade novog Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije .

Budući da je u Srbiji gotovo svaka godina izborna, postavljanje čvršćih zakonskih ograničenja za zloupotrebu javnih resursa i za [vođenje funkcionerske kampanje](#), kao i formiranje ili jačanje nezavisnosti tela koja bi mogla da suzbiju ovu pojavu (Agencija za borbu protiv korupcije³, Regulatorno telo za elektronske medije⁴, nepostojeći Nadzorni odbor iz člana 99. Zakona o izbornu narodnih poslanika⁵) treba da bude prioritet Narodne skupštine čim se završi aktuelni period autosuspenzije njenog rada.

² Analiza izveštavanja elektronskih medija je deo [izveštaja](#)

³ Izbor nedostajućih članova Odbora Agencije, razmatranje njenih izveštaja o radu i rešavanje problema na koje se ukazuje u tim izveštajima.

⁴ Potrebno je razmotriti da li je REM obavio svoju ulogu nadzora pružalaca medijskih usluga u izbornim kampanjama 2016. i 2017.

Inicijative i analize

Korišćenje službenih vozila

10. aprila 2017.

Transparentnost Srbija uputila je Agenciji za borbu protiv korupcije poziv da usvoji novo mišljenje u vezi sa korišćenjem službenih vozila.

Prenosimo dopis u celini:

Transparentnost Srbija je u medijima (<https://goo.gl/GuwzP8>) pronašla informaciju o stavu Agencije za borbu protiv korupcije u pogledu korišćenja službenih vozila od strane članova Vlade, a za potrebe učešća u političkim aktivnostima, kao što je bila izborna kampanja za predsednika Republike u martu 2017.

Na osnovu zahteva za pristup informacijama dobili smo od Agencije kopiju dokumenta – izdatog [mišljenja na tu temu \(broj 014-011-00-0191/16-11 od 28.7.2016\)](#), čija je sadržina sporna.

Smatramo da ovo mišljenje nije ispravno po sledećim osnovama:

1. U mišljenju se razmatra da li bi u određenoj situaciji funkcioner povredio odredbe člana 29. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije. Agencija je ovlašćena da daje mišljenja o tim pitanjima. Međutim, u konkretnom slučaju odgovor Agencije zavisi od tumačenja kako treba primeniti drugi propis – Uredbu o načinu korišćenja službenih vozila ("Sl. glasnik RS ", br. 49/2014 i 15/2015). Suštinski, u spornom mišljenju, Agencija je razmatrala kako treba primeniti tu uredbu Vlade, a Agencija nije ovlašćena da daje takvo mišljenje. Naime, pravno pitanje o kojem ovde suštinski treba dati mišljenje jeste da li se odredba člana 6. Uredbe, („Pravo na službeno vozilo visoke klase na stalnom korišćenju sa stalnim vozačem imaju: predsednik Republike, predsednik Narodne skupštine, predsednik Vlade, potpredsednici Vlade, ministri, predsednik Ustavnog suda i predsednik Vrhovnog kasacionog suda.“) primenjuje tako da ministri mogu da koriste službena vozila bez obzira na odredbu člana 3. iste uredbe („Službena vozila mogu se koristiti za obavljanje poslova i zadataka iz delokruga državnih organa, javnih službi i javnih agencija“).

2. Agencija u svom mišljenju uopšte ne navodi član 3. Uredbe. Po našem shvatanju, odredba člana 3. Uredbe se primenjuje i na javne funkcionere iz člana 6. Drugim rečima, primenjuje se tako da oni mogu koristiti službena vozila u bilo koje doba dana ili noći, ali isključivo ako je to potrebno za obavljanje poslova i zadataka iz delokruga ministarstva kojim rukovode.

⁵ U 2017. nije raspisan ni poziv poslaničkim grupama i Vladi da kandiduju svoje predstavnike. Nema prepreke da se Nadzorni odbor imenuje pre nego što izbori budu raspisani.

S obzirom na to, nema sumnje da bi javni funkcioner – ministar, prekršio i odredbu člana 29. st. 2. i 3. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije („Funkcioner ne može da koristi javne resurse i skupove na kojima učestvuje i susrete koje ima u svojstvu funkcionera, za promociju političkih stranaka, odnosno političkih subjekata.

Izuzetno, funkcioner može da koristi javne resurse radi zaštite lične bezbednosti, ukoliko je takva upotreba javnih resursa uređena propisima iz te oblasti ili odlukom službi koje se staraju o bezbednosti funkcionera“) ukoliko bi službenim ministarskim vozilom putovao na miting podrške predsedničkom kandidatu ili izbornoj listi.

3. Mišljenje ne odgovara na postavljeno pitanje/zahtev. Naime, u zahtevu se traži mišljenje o korišćenju službenog vozila iz razloga lične bezbednosti. Međutim, u odgovoru – mišljenju, pitanje bezbednosti navedenog ministra se uopšte ne pominje, već se govori samo o primeni člana 6. Uredbe. U članu 6. Uredbe se pravo na korišćenje službenih vozila ne vezuje za bezbednosne rizike, već isključivo za rang funkcionera. Nesporno je da ministri kojima je ugrožena bezbednost prema proceni Bezbednosno informativne agencije, kao i oni koji su pobrojani u članu 2. Uredbe o određivanju poslova bezbednosne zaštite određenih lica i objekata (SG RS 72/2010) mogu koristiti službena vozila i u privatne svrhe i da to ne bi bila povreda člana 29. Zakona o Agenciji. S druge strane, mišljenje je sročeno tako da se može shvatiti kao izgovor i onim funkcionerima kojima nije ugrožena bezbednost, niti su obuhvaćeni članom 2. Uredbe o određivanju poslova bezbednosne zaštite (ministri unutrašnjih poslova, spoljnih poslova i odbrane) da mogu koristiti službena vozila za političke promocije.

4. Čak i kada bi svi ministri zaista imali pravo da na osnovu člana 6. Uredbe da koriste službena vozila u privatne i partijske svrhe 24 sata dnevno, to, po našem shvatanju ne bi bilo dovoljno da se utvrdi da time ne povređuju član 29. Zakona o Agenciji. Naime, član 29. Zakona, akta više pravne snageu odnosu na Uredbu, je izričit: korišćenje javnih resursa u partijske svrhe je dopušteno samo radi zaštite lične bezbednosti i jedino propis ili odluka nadležnog organa o potrebi zaštite lične bezbednosti mogu biti osnov za takvo korišćenje vozila.

Iz svih navedenih razloga, predlažemo vam da što pre donesete novo mišljenje o primeni Zakona o Agenciji koje će uzeti u obzir izložene argumente. S obzirom na to da su javnost i funkcioneri upoznati sa prethodno izdatim mišljenjem, radi smanjenja štetnih posledica i otklanjanja izgovora za kršenje člana 29. Zakona o Agenciji predlažemo da novo mišljenje objavite na sajtu Agencije, distribuirate ga javnosti u formi saopštenja i da o ovoj promeni stava Agencije dopisima obavestite sve funkcionere iz člana 6. Uredbe. Ujedno vas pozivamo da ispitajte postupanje javnih funkcionera u izbornoj kampanji iz marta 2017, budući da smo uočili veoma često korišćenje službenih vozila u svrhu političke promocije, a neki od primera te vrste su dokumentovani i videosnimcima. (<https://goo.gl/gakPC8>)

Antikorupcijsko savetovalište ALAC

Prenosimo tri slučaja otvorena u našem Antikorupcijskom savetovalištu:

Zapošljavanje

Savetovalištu se obratila stranka iz Lebane, koja već godinama vodi postupke zbog nezakonitog postupanja organa lokalne samouprave prilikom konkursa za zapošljavanje. Gotovo sve odluke lokalnih organa su poništavane u upravnim sporovima koji su vođeni. Međutim, prvostepeni organi i dalje ne postupaju onako kako Sud nalaže, već zloupotrebljavaju svoje pozicije i nadležnosti, pa iznalaze određena rešenja da ne postupaju kako bi trebalo. Stranka se trenutko nalazi pred novim postupkom, a naše savetovalište će pokušati da u što većoj meri pomogne oko predloga i praćenjem daljeg postupka.

Dozvole, mito, opstrukcije

Obratila nam se stranka koja tvrdi da ne može da dobije dozvole za izvođenje radova, jer postoji opstrukcija od strane nadležnog gradskog sekretarijata. Prema tvrdnjama stranke, do zastoja je došlo kad je skrenuo pažnju na sporost u radu, na šta mu je sugerisano da je neophodno da plati mito kako bi se postupak okončao u što kraćem roku. Nakon odbijanja da se to učini, prema rečima stranke, usledili su pritisci i pretnje inspekcijama, te se postupak još uvek nalazi u fazi dobijanja dozvole za izvođenje radova (iako stranka smatra da ispunjava sve zahtevane uslove).

Zdravstvo

Dobili smo i prijavu zbog trenutnog stanja u zdravstvenom sistemu, koji je usled zastoja u izdavanju novih zdravstvenih legitimacija, odrazio i na redovne preglede i procedure kod lekara. Ukazano nam je na nekoliko pripusta i nepravilnosti: ignorisanje i zloupotreba položaja od strane medicinskih radnika prilikom tehničkih radnji kao što je zakazivanje pregleda, prijem, čekanje na pregled, overavanje izveštaja specijalista. Stranka je izrazila ogromno nezadovoljstvo zbog čestih formalnih odlazaka po upute, propuštanja i prijema drugih lica preko reda i odnosa zaposlenih u zdravstvenom sistemu prema pacijentima. Građaninu koji je prijavio nepravilnost, sugerisali smo da se zbog postojećeg problema obrati nadležnom zaštitniku prava pacijenata. Smatramo da je neophodno da se najpre iskoriste sve pravne mogućnosti kojima bi se barem ukazalo na postojeći problem. Takva nepravilnost će biti ubeležena, nadamo se i procesuirana od strane zaštitnika, a biće od velike pomoći ako se postupak bude nastavio na sledećem nivou (zdravstvena inspekcija ili Ministarstvo zdravlja).

Mediji

Nameštanje tendera za Tužilaštvo nije krivično delo

Danas, S.Čongradin, 12. april 2017.

Drugo osnovno javno Tužilaštvo u Beogradu odbacilo je krivičnu prijavu koju je Dobrica Veselinović iz Inicijative „Ne da(vi)mo Beograd“ krajem prošle godine podneo protiv Siniše Malog, gradonačelnika Beograda, Aleksandra Cincara Poposkog, direktora JKP „Javno osvetljenje“, i Radovana Đumića, direktora firme „Keer light“, zbog krivičnog dela zloupotrebe u vezi sa javnom nabavkom.

Kako se navodi u odluci Tužilaštva, u koju je Danas imao uvid, razlog za odbijanje krivične prijave nalazi se u sledećoj proceni - „s obzirom na to da se u radnjama prijavljenih nisu stekli elementi prijavljenog dela, niti bilo kojeg drugog krivičnog dela za koje se goni po službenoj dužnosti“. Odluku je potpisala Gordana Mihailović Polovina, zamenica javnogtužioca.

Veselinović je podneo krivičnu prijavu zbog sumnje da je tender za novogodišnju rasvetu u Beogradu bio namešten.

- Tužilaštvo kaže sledeće, ovo što je opisano u krivičnoj prijavi nije krivično delo. Međutim, nebitno je da li je ono što smo mi napisali tačno ili ne, odnosno nebitno je da li postoje dokazi ili ne. U krivičnoj prijavi smo napisali da su neka lica iz gradskih javnih preduzeća namestila tender. To, svakako, jeste krivično delo. Aji, Tužilaštvo kaže da nije - komentariše za Danas advokat Ognjen Rašuo, koji je Inicijativi „Ne da(vi)mo Beograd“ pomogao u pisanju krivične prijave protiv gradonačelnika, direktora JKP „Javno osvetljenje“ i direktora firme koja je dobila posao postavljanja novogodišnje rasvete u Beogradu.

Upitan zbog čega tvrdi da je nebitno da li je sadržaj krivične prijave istinit ili ne, odnosno da li postoje dokazi za takve optužbe, Ognjen Rašuo kaže da je to nebitno za ovakvu odluku Tužilaštva.

"Nameštanje tendera za Tužilaštvo nije krivično delo"

**U krivičnoj prijavi smo napisali da su neka lica iz gradskih javnih preduzeća namestila tender. To, svakako, jeste krivično delo. Aji, Tužilaštvo kaže da nije - komentariše za Danas advokat Ognjen Rašuo * "To je kao da podignete protiv nekoga krivičnu prijavu zbog ubistva, navedete neke dokaze, a tužilac kaže - ovo nije ubistvo"*

Drugo osnovno javno Tužilaštvo u Beogradu odbacilo je krivičnu prijavu koju je Dobrica Veselinović iz Inicijative "Ne da(vi)mo Beograd" krajem prošle godine podneo protiv Siniše Malog, gradonačelnika Beograda, Aleksandra Cincara Poposkog, direktora JKP "Javno osvetljenje", i Radovana Đumića, direktora firme "Keer light", zbog krivičnog dela zloupotrebe u vezi sa javnom nabavkom.

1 | Piše: S. Čongradin | Beograd 12. april 2017. 12:00

- Ovo je procesna odluka Tužilaštva, nije meritorna. Da bih plastično objasnio šta ovo znači, navešću primer - podignete protiv nekoga krivičnu prijavu zbog ubistva, navedete neke dokaze, a tužilac kaže - ovo nije ubistvo. Mi smo, dakle, napisali da su navedena lica u krivičnoj prijavi sklopili dogovor radi ostvarenja protivpravne imovinske koristi o nameštanju javne nabavke, a Tužilaštvo je odgovorilo da takav dogovor nije krivično delo - zaključuj e sagovornik našeg lista.

Podsetimo, krajem godine, mediji su objavili da je tender za beogradsku novogodišnju rasvetu namešten, tvrdeći da je u nadmetanju za prazničnu dekoraciju u prestonici mogla da pobedi samo jedna firma - „Keep Light“. Kako je Danas tada pisao, to preduzeće dobilo je dve nabavke za ukrašavanje prestonice, koje je raspisalo preduzeće Javno osvetljenje, ukupne vrednosti 190,6 miliona dinara sa PDV-om. Naime, Javno osvetljenje je u konkursnoj dokumentaciji navelo uslove koji su, naveliko su izveštavali mediji, pravljeni za firmu „Keer light“, navodeći dokaze da su traženi svetleći ukrasi identični onima sa fotografija iz kataloga grčke firme „Fotodiasiasi“, čiji je jedini distributer u Srbiji „Keer Light“, a pored toga zahtevano je i da firme koje se prijavljuju na konkurs dostave uzorke ukrasa, imaju skladišteni prostor od najmanje 1.000 kvadratnih metara kao i određeni tip vozila.

Direktor firme Javno osvetljenje Aleksandar Cincar Poposki demantovao je tada da je tender namešten, navodeći da je po Zakonu o javnim nabavkama svaki ponuđač kojijesmatraodajebio diskriminisan tehničkim specifikacijama koje su zahtevane, mogao da uloži žalbu, što se, kako je dalje objasnio, nije desilo.

